

прогресивними, але, на нашу думку, потребують певного доопрацювання, а саме: необхідно внести зміни до ч. 2 ст. 5 Закону і впровадити комплексне страхування сільськогосподарських товаровиробників із державною підтримкою від усіх можливих ризиків; доповнити Закон окремою статтею, яка б регламентувала підстави, порядок, форми, методи, межі проведення сільськогосподарської експертизи на визначення причин і розмірів страхових збитків; оскільки спори між страховиками і страхувальниками розглядаються у судовому порядку, на нашу думку, було б доцільним надати Аграрному пулу повноваження щодо досудового врегулювання таких спорів.

Література

1. Сініцина Т. Нормативно-правове забезпечення страхування врожаю сільськогосподарських культур в Україні / Т. Сініцина // Підприємництво, господарство і право. — 2010. — № 9. — С. 128-131.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради. — 2003. — № 40-44. — Ст. 356.
3. Альшанова О. О. Страхування в управлінні ризиками вирощування сільськогосподарських культур / О. О. Альшанова // Економіка АПК. — 2010. № 10. — С. 86-91.
4. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою: Закон України від 09.02.2012 № 4391-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2012. — № 41. — Ст. 491.

Головко Л. Т.

*студентка 5 курсу судово-адміністративного факультету,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПОКРАЩЕННЯ ДОСТУПУ ДО СУДОВИХ РІШЕНЬ

У світлі реалізації принципу транспарентності судової влади останнім часом набуло актуальності питання щодо забезпечення широкого доступу фізичних і юридичних осіб до судових рішень судів усіх рівнів. У Концепції вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів, схваленої Указом Президента України від 10 травня 2006 р. № 361/2006, зазначено, що прозорість судової влади потребує забезпечення доступності судових рішень для всіх

зацікавлених осіб. Визначення важливості й актуальності цього питання можливе з урахуванням низки чинників. По—перше, судові рішення, яке вже опубліковане (або оприлюднене в інший спосіб), може впливати на поведінку людей; по—друге, опублікування судових рішень забезпечує однотайність підходів, узгодженість і певну правову спільність практики розгляду справ судами, по-третє, вимога щодо подальшого опублікування судового рішення спонукає суддів чітко формулювати мотиви й обґрунтування прийнятого ними рішення, які згодом будуть проаналізовані пресою, аналітиками та громадськістю. Крім того передбачаються достатня послідовність, законність і певний ступінь однотайності судової практики, оскільки рішення, які приймаються суддями, взаємопов'язані з наступними майбутніми рішеннями.

В Україні для врегулювання питання щодо забезпечення широкого доступу фізичних та юридичних осіб до судових рішень судів усіх рівнів Верховною Радою України прийнято Закон України «Про доступ судових рішень» (набрав чинності з 1 червня 2006р.), який з метою забезпечення відкритості діяльності судів загальної юрисдикції, прогнозованості судових рішень і сприяння однакового застосуванню законодавства визначає порядок доступу до судових рішень. Відповідно до закону, створено Єдиний державний реєстр судових рішень.

Для своєчасної передачі судових рішень до Реєстру, перш за все, потрібно реалізувати програму повної комп'ютеризації судів, що створюють необхідні умови для подальшого впровадження інформаційних і комунікаційних технологій у судочинство. Налагоджена система комп'ютеризації судів буде підставою для підвищення професіоналізму суддів, оперативності та ефективності їх роботи. Процес поліпшення інформаційного забезпечення співробітників судової системи сьогодні має такі вади: відсутність комп'ютерної техніки, недостатнє практичне апробування створених електронних систем правової інформації, відсутність у більшості суддів електронної пошти і виходу в Інтернет, відсутність у частини судів фінансових коштів для налагодження ефективної системи комп'ютерної обробки судових рішень.

Проблемою належного функціонування Реєстру є і те, що деякі рішення за резонансними справами неможливо прочитати, їх туди просто не вносять. Як приклад, можна навести рішення Печерського суду м. Києва від 5 жовтня 2007 р. про відмову у визна-

нні і виконанні рішення іноземного арбітражу та території України. Інша резонансна справа, рішення з якої немає в реєстрі, — це спір про межі міста Вишгорода. Виправлення цих недоліків, а також необхідність виконання вимог Закону України «Про доступ до судових рішень» вимагає, перш за все, швидких та адекватних дій, спрямованих на зменшення паперового документообігу та впровадження елементів, що притаманні системам електронного документообігу. Запровадження новітніх технологій надасть змогу вже найближчим часом відмовитись від виготовлення паперових копій судових рішень у судах та сприятиме переходу на передачу судових рішень в електронному вигляді для їх оприлюднення. Цей процес прискорить наповнення даного реєстру.

Потребує більш чіткого врегулювання та розтлумачення законодавцем питання, чи необхідним є внесення до Реєстру всього масиву судових рішень, навіть тих, якими не завершується провадження у справі, проміжних рішень, допоміжних актів. На даний момент до Реєстру Закон зобов'язує вносити всі без виключення судові рішення, окрім тих, які не набрали законної сили. Основним доводом прихильників повної публікації судових рішень є те, що вільний доступ до судових рішень підвищить відповідальність суддів за схвалювані рішення і таким чином поліпшить якісь правосуддя в цілому, з одного боку, з іншого — підвищить довіру до судової системи з боку населення. Крім того, зауважується що одним з основних завдань Реєстру є вивчення судової практики. Вибіркова публікація, по — перше, буде потребувати додаткової праці над відбором судових рішень; по — друге, це сприятиме подальшій «торгівлі» текстами судових рішень: вкрай цікаві і важливі рішення можуть не потрапляти до Реєстру або потрапляти з великим запізненням; по — третє, Реєстр не виконуватиме низки функцій, зокрема щодо повної відкритості судових рішень, зменшення корупції в судах, забезпечення суддів необхідною інформацією, ведення статистики тощо.

Для вдосконалення Реєстру пропонується доповнити кожне судове рішення інформаційною карткою з відомостями про його стан. Така картка може містити інформацію про те, чи набрало рішення законної сили, чи воно оскаржене, змінене або скасоване, а також відображатиме його зв'язки з іншими судовими рішеннями. Корисним було б також запровадження гіперпосилань у рішенні суду вищої інстанції на рішення судів нижчої інстанції і навпаки.

Отже, слід обмежувати кількість судових актів та регулювати шляхом встановлення строків, протягом яких ці акти доцільно зберігати в Реєстрі.

Практика розповсюдження судових рішень виробила кілька основних вимог, що пред'являються до публікації. У разі публікації судового рішення в засобах масової інформації, рішення, як правило, знеособлюється і фабулізується. У деяких випадках використовуються прийоми обмеженої публікації. Вважаємо, що під час публікації судових рішень у засобах масової інформації необхідно дотримуватися вимог, які передбачені для судових рішень, що оприлюднюються шляхом внесення їх до Єдиного реєстру судових рішень, а саме: всі відомості персонального характеру задля збереження приватної або іншої таємниці, що охороняється законом, повинні бути замінені літерними та цифровими зображеннями. При цьому сутність справи повинна бути викладена в повному обсязі. Адже, наприклад, публікація занадто відвертих подробиць у справі могла б суперечити інтересам захисту приватної інформації, але якщо всі відомості такого характеру належним чином зашифровуються, то не має ніякої можливості ідентифікувати ту чи іншу особу. Водночас, якщо такі подробиці є істотними для правильного розуміння суті судового рішення, їх виключення з тексту означатиме, що громадськість не матиме повного доступу до судової системи.

Тобто важливо встановити конкретні вимоги щодо опублікування судових рішень з тим, щоб всі вони були зрозумілими громадськості та щоб вилучення інформації не заважало останнім зрозуміти суть ухваленого рішення.